

Ženski svet

Ženam ob novem letu!

V novo leto stopamo. Najrazličnejše zaključke in pregleda defamo čez delovanje v preteklem letu. V današnjih razmerah izpade večinoma slabo. To pa ne sme biti vzrok, da bi stopale v novo leto malodušne in brez vere v boljšo bodočnost. Poglejmo globoko v sebe, če niso morda ostale v nas še neizrabljene sile, če ni morda tudi od naše volje odvisno srečnejše novo leto.

Da živimo v ranično težkih časih, to slišim, čitamo in občutimo na lastni koži vsak dan. V posebno veliki meri občuti pezo sedanjih dni žena, mati in gospodinja, preko katere mora največ skrbti za ohranitev doma, za vzgojo in preskrbo otrok. Bili so časi, ko ji te skrbi niso povzročale posebnih težav. Pred kakšnimi desetimi, dvarajstimi leti, v dobi gospodarskega procvita je bila kmečka mati v dobi boljšem položaju. Pri hiši je bilo kolikor toliko denarj. Otroci, ki niso dobili zaposlitve doma, so odhajali v mesta bodisi študirati ali na delo v tovarne. Danes je to drugače. Kmetijski pridelki nimajo nikake cene. Četudi garaš od zore do mraka, si ne moreš ustvariti življenja, ki bi pripadalo tvojemu trudu. Otroci ostajajo doma. Vendar pa dom ne more preživljati vseh. Tovarne pa nečejo delavstvo na cesto. Kdo bode pustil otroka od hiše, ko je brezposelnost že itak prevelika? Res je, da ima doma dela in jesti, toda kako bo z njim v bodočnost? Kako si bo ustvaril samostojen poklic, kako si ustvaril družino? — To in še tisoč drugih skrbi gre preko matere gospodinjice. Kako naj gleda z veseljem v bodočnost?

Vsi vemo, da je vzrok tem težkim razmeram sebičnost nekaterih, ki živijo na račun tisočev. Ljudje se o'račajo proč od Boga — krščanska ljubezen, ljubezen do bližnjega jim postaja tuja. Namesto Kristusovega nauka jim je kažipot sebičnost. Kam privede to, vidimo sami. Vsa ta razmišljanja privedejo posebno žene-matere, katerim je poverjena odgovornost do otrok, pred veliko dolžnost. Prvo, kar je dolžna storiti mati, je to, da vzgaja svoje ljube otroke v katoliškem duhu. Glejmo, da bomo zgradile v otrocih katoliške značaje, ki jih bo odlikovala ljubezen do Boga in do bližnjega, pravičnost in doslednost. To bomo dosegle, če bomo živele same tako, da bodo našli otroci v nas zgled, da bomo vestno izpolnjevale verske dolžnosti, da bomo gledale v svojem bližnjem brata, da bomo vidno prenašale trpljenje, ki nam ga nalaga božja previdnost. V tem letu bomo v prvi vrsti polagale večjo pažnjo na vzgojo otrok. Mladina je seme bodočnosti. Kakršna bo ona, takšna bo bodočnost.

Poleg poglobljene vere je še nekaj, na kar naj polaga žena večjo pažnjo. To je izobrazba.

Čisto gotovo je, da se bo v bližnji bodočnosti veljavnost kmečkega in delavskega stanu močno povzdignila. Danes odločajo o usodi delovnega človeka večinoma ljudje, ki jim je vse prej mar ko obča blaginja. Toda stojimo pred časi, ko bo kmet in delavec sam koval svojo bodočnost, ko bo sam zastopal svoje zahteve in potrebe. Omogočen mu bo dostop do vplivnejših mest. Znana nam je zamisel stanovske države, ki so jo v časih že sprejele nekatere države. V tak' ureditvi bodo prišli stanovi, tako zlasti kmečki, do večje veljave. Tam pa se bodo mogli uvelja-

viti samo izobraženi ljudje. Toda ne izobraženi v običajnem smislu besede. Ni treba, da se posvete študiranemu poklicem. Izobrazijo naj se v kmečko-stanovskem smislu. Treba bo javno nastopati z zahtevami, zato pa se je treba usposobiti.

Matere, vzgajajte in izobražujte torej otroke v smislu kmečke zavednosti!

Te misli bi bile najvažnejše, teh se oprimi in jih izpolnjujmo v novem letu, ki naj bo za vas vse polno božjega blagoslova!

Sobne rastline po zimi.

Prezimovanje sobnih rastlin nam dela v zimskih mesecih precej skrbi. Težko je vsaki ljubiteljici cvetic, ki se skozi vse leto trudi z njimi in se veseli njihovega cvetja, neprijetna zima pa jih zamori.

Samo malo pozornosti je treba in naše ljubljene nam bodo ostale.

Za prezimovanje uporabimo nezakurjene, pred mrazom zavarene sobe, kleti in tudi hodnike. Če pa imamo cvetice v kurjenem prostoru, v katerem se zrak čisto preveč izsuši, moramo postaviti v tak prostor posodo z vodo ter cvetice od časa do časa nalahno poskropiti.

Rastline, ki jeseni liste izgube, potrebujejo nekaj mesecev počitka. Te prezimimo v suhi, hladni sobi. Tiste pa, ki jim odpade le nekaj listov, postavimo v bližino okna. Liste, ki so porumeneli, odstranimo. Fuksije pa n. pr. prezimimo v temni kleti, a šele, ko jim listi odpadejo.

Prezimovališče ne sme biti pretoplo, ker začno sicer rastline prerodaj odganjati. S tem pa oslabe.

Pazljivo zalivanje je zlasti v zimskem času važno. Voda za to mora biti toplejša od temperature v sobi. Najbolj priporočljiva je postana voda. Zalivaj te v potrebi, da ti rastline vsled preobite vlage ne začno gniti.

Posebno škoduje rastlinam mrzel preprih. Ti rad nastane vsled odpiranja oken in vrat ob pospravljanju. Pre njim je treba cvetice zavarovali.

Ker se v zimskem času sobne rastline opravi, je potrebno, da jih večkrat očistimo. Postavimo jih na prosto ter jih z mehkim čopičem pokrtajmo in nato z mokro gobo ali z mehko krpo obrišemo gornjo in spodnjo stran listov. Nežne in manjše rastline, ki jih ne moremo umiti, nalahno poskropimo. da kapljice odperejo prah, ki cvetice zajeda. Skropiti je dobro sploh vse sobne rastline.

Gnojenje cvetic v zimskem času ni samo nepotrebno, temveč je tudi škodljivo. Hranljive snovi mrujoče korenine dražijo in povzročajo sicer malovredno rast, ki pa pomenja le oslabeitev celotnega rastlinskega organizma.

O pranju.

Pranju perila je posvečati vso važnost, saj je čisto, belo perilo ponos vsake gospodinjice. Pranje poleti nam je kar v zabavo, a pozimi nam dela težkoče, ker ni nobena izmed nas posebna ljubiteljica ledenomrzle vode in ker je tudi sušenje po podstrešjih v zvezi z neprijetnostmi.

Predno perilo namočimo, ločimo močno zamazano od manj zamazanega. Namakati je bolje vsako zase. Priporočljiva je mehka voda (deževnica). V trdo vodo pa damo prav malo sode ali ženske hvale. V sodi pa ne

sme biti perilo predolgo, ker sicer porumeni. Če je bolj zamazano, ga namočimo zvečer in zjutraj namilimo. Za manj zamazano pa zadostuje namakanje zjutraj in čez par ur miljenje. Namiliti pa moramo dobro.

Med tem pripravimo milnico iz nekaj sode in ostankov mila ter jo segrejemo, da je mlačna. Polijemo jo na perilo, a paziti je treba, da ni prevroča, ker se sicer zapari umazanija v perilo. Perilo dobro zmencamo in ga izperemo v čisti mrzli vodi.

Potem ga drugič dobro namilimo. Zlasti še moramo paziti na tista mesta, kjer se še vidijo madeži.

V loncu ali kotlu pripravimo vodo, v kateri raztopimo ostanke mila ali pa majhno količino radiona. V tem kuhamo perilo približno četrt ure. Najprej damo v lonec boljše belo perilo. Ko je skuhamo, ga poberemo iz lonca s kuhaličico, ga denemo v čist čeber in ga ohladimo z mrzlo vodo. Milnici v loncu pridenemo še vode in kuhamo dalje ostalo perilo. V loncu mora biti vedno dovolj vode.

Ko je vse perilo skuhamo, ga lahko zmencamo v ohlajeni milnici, če se nam zdi potrebnost. Nato ga takoj do čistega izperemo.

Ta način pranja vzame sicer precej časa, a se ga bo rada poslužila vsaka, ki hoče imeti blesteče belo perilo.

Kuhinja.

Svinjska jetra s papriko. Na lističe zrezana jetra (en četrt kg) deni na razbeljeno mast, na kateri si zarumenila žlico čebule ter jih potresi s papriko. Urno jih praži, potrosi z žlico moke ter jih še nekaj časa praži, zalij z juho ali vodo, dodaj pol žličice kisa, osoli in daj na mizo.

Frigana jetra. Stresi na lističe zrezana jetra na mast, kjer si zarumenela čebulo. Mešaj jih hitro 6 minut, nato potresi z žlico moke in pusti, da zarumeni. Prilij zajemalko juhe (vode), popopraj in osoli.

Svinjske ledvice. Zreži ledvice na tanke lističe, jih popari z vrelo vodo in takoj ocedi. Zarumeni na masti nekoliko čebule, stresi nanjo ledvice in jih praži ter mešaj 8 do 10 minut. Potresi jih z žlico moke in s ščepom popra. Praži še nekaj časa, da moka zarumeni, prilij vode ali juhe in osoli. Pusti še nekoliko povreti in dodaj nekaj kisa za okus.

Svinjska ribica v mrežici. Mrežico razprostri, jo lahko potresi z zmletim gvircem, priloži listič limone, dve vejici petršilja in rožmarinovih lističev ter položi na to posoljeno ribico. Pokrij jo z mrežico, ki jo tudi na zgornji strani prav tako obložiš. Peci jo počasi in dodaj nekoliko masti. Serviraj zraven solato ali kisel zelje.

Praktični nasveti.

Hrenov sok pomaga proti želodčnim krčem. Nastrgan hren s sladkorjem je dober tudi proti hripavosti.

Da se spotiš, izpij čašo vročega bezgovega ali lipovega čaja.

Gliste povzročajo včasih bolečine v trebuhu. Otroku lahko pomaga na več načinov. Zelo priporočljiv je česen. Narihaš ga in ga daš použiti. Ali pa ga pretlači in zalij z vodo, katero naj otrok spi. Dobri so obkladki, namočeni v toplem žitnem žganju, ki jih navežeš na trebuh.

Bolečine v grlu lajša raztopina hipermangana, ki ga dobiš v lekarni. To grgraj in nato izplakneš usta z vodo, ker od hipermangana zobje radi porjave. Dobro je tudi, da deneš na vrat tople obkladke.

Če se pojavljajo ozebljine, nadrigni or zadeta mesta s špiritom ali terpentinom.